

Søk & Skriv i et brukerperspektiv: Rapport fra spørreundersøkelsen høsten 2010

Av Peter Forrás, Solveig Kavli, Gunhild Austrheim, Susanne Mikki og Elen Elvebakk
Driftsgruppa for Søk & Skriv

The screenshot shows the homepage of the Søk & Skriv service. At the top left is the logo, which consists of a colorful gear-like icon followed by the text 'SØK & SKRIV'. To the right of the logo are three small 'A' icons for font size adjustment. Below the logo, there are navigation links: 'Om Søk & Skriv', 'For kursholdere', and 'English version'. A horizontal menu below that contains buttons for 'Startsiden', 'Basis', 'Avansert', 'Oda', 'Christian', and 'Sofie'. On the far right of this menu are 'Bruksanvisninger' and 'A-Å'. The main content area features two photographs: the left one shows a student working at a desk in a library, and the right one shows a man and a woman looking at a laptop. Below the photos is a heading 'Velkommen til Søk & Skriv!' followed by a paragraph: 'Skal du skrive en studentoppgave? Trenger du gode tips til hvordan du skal finne aktuell litteratur? Med Søk og Skriv blir søke- og skriveprosessen enklere å komme i gang med, og å fullføre.' Below this is a bulleted list: '• Er du ny student, prøv [Søk & Skriv Basis](#)' and '• Har du studert noen år, prøv [Søk & Skriv Avansert](#)'. At the bottom of the page are three logos: NHH, Universitetet i Bergen, and Høgskolen i Bergen.

ISBN	978-82-8088-409-1
Dewey	025.5677
Emneord	brukerundersøkelse, informasjonskompetanse, høyere utdanning, rapport, bibliotek information literacy, libraries, higher education, online survey, report
Siteringsforslag	Søk & Skriv (2011) <i>Søk & Skriv i et brukerperspektiv: Rapport fra spørreundersøkelsen høsten 2010</i>
Utgivelsesdato	Juni 2011

Driftsgruppa for Søk & Skriv

Peter Forrás, Norges handelshøyskole bibliotek
Solveig Kavli, Universitetsbiblioteket i Bergen
Gunhild Austrheim, Høgskolen i Bergen biblioteket
Susanne Mikki, Universitetsbiblioteket i Bergen
Elen Elvebakk, Universitetsbiblioteket i Bergen

Innhold

Introduksjon.....	s.4
Bakgrunn	s.4
Evalueringsfokus.....	s.5
Hva er gjort?.....	s.5
Analyse	s.7
Brukssammenheng.....	s.7
Bruk av forskjellige deler i Søk & Skriv.....	s.9
Oppfatninger av nettstedets utforming, struktur og studenthistorier	s.14
Studenter og ansattes kommentarer og innspill til videreutvikling av Søk & Skriv.....	s.15
Oppsummering og refleksjon om videreutvikling	s.17
Referanser.....	s.19

Introduksjon

Søk & Skriv¹ er et nettbasert verktøy som skal være til hjelp for universitets- og høyskolestudenter i forbindelse med informasjonssøking, kildehandtering og oppgaveskriving. Søk & Skriv tar for seg litteratursøk, skriving som kreativ prosess og forskningsetiske krav som stilles til akademiske tekster. Nettstedet har som mål å nå studenter på alle nivå, og er modulbasert. Søk & skriv er utviklet av bibliotekene ved Universitetet i Bergen (UiB), Norges handelshøyskole (NHH) og Høgskolen i Bergen (HiB). Nettstedet ble lansert i 2007, og har vært tilgjengelig for bruk i omkring fire år.

Formålet med vår undersøkelse er å få inn flere og oppdaterte tilbakemeldinger fra de som bruker Søk & Skriv i dag, som kan inngå som en del av kunnskapsgrunnlaget for forbedringer av nettstedets form og innhold. Vi har samlet inn empiriske data fra to hovedgrupper av brukere; studenter og bibliotekfaglig/vitenskapelig ansatte, som har gjort seg erfaringer med nettstedet i to forskjellige brukssammenhenger. Ved å gjennomføre en slik spørreundersøkelse, har arbeidsgruppa kunnet formulere spørsmål som kan belyse spesifikke problemstillinger omkring veivalg i en revidert utgave av Søk & Skriv. Målet med rapporten er å presentere opplysninger som er samlet inn, og ut fra innhentede svar analysere hva som kan være gode veier videre for utviklingen av nettstedet.

Resultatene av spørreundersøkelsen som presenteres i denne rapporten er en del av en større evaluering- og utviklingsprosess for Søk & Skriv. Evalueringen går fra høsten 2010 til høsten 2011. Samtidig med at denne rapporten skrives, arbeider IVA (Det Informationsvidenskabelige Akademi) i Danmark med en komparativ evaluering av nettstedene/nettkursene Råd & Vink, VIKO og Søk & Skriv. IVAs rapport evaluerer og sammenligner nettstedene med henblikk på funksjonalitet og formålstjenlighet i forhold til et brukerperspektiv. Resultatene av IVAs evaluering vil være klar sommeren 2011. Samlet vil IVAs evaluering og Søk & Skrivs egen spørreundersøkelse om nettstedet gi nyttige opplysninger og tilbakemeldinger fra brukerne.

Bakgrunn

Før nettstedet ble lansert i 2007, ble det gjennomført en brukerundersøkelse i regi av prosjektgruppa for Søk & Skriv. Her ble det foretatt fokusgruppeintervju av fire studenter ved jordmorutdanningen ved HiB, og en spørreundersøkelse av 24 studenter rekruttert fra bibliotekenes undervisning.²

Fra 2007 frem til i dag har det kommet mange tilbakemeldinger fra enkeltpersoner i ulike fagmiljø, fra studenter, og fra bibliotekkollegaer om Søk & Skriv. Gjennom disse tilbakemeldingene har arbeidsgruppa dannet seg et bilde av styrker og svakheter ved nettstedet som har vært nyttige. Imidlertid er systematisk innhenting av tilbakemeldinger fra et større spekter av brukere ikke blitt gjennomført siden nettstedet ble utviklet. Det er derfor et kunnskapsbehov knyttet til nettstedets videre utvikling.

¹ <http://sokogskriv.no/>

² Prosjekt for digital kompetanse *Sluttrapport til Norgesuniversitetet*
<http://www.ub.uib.no/prosj/dk/NUVsluttrapport.pdf> (Nedlasta 11.03.2011). 2007.

Evalueringsfokus

I rapporten presenterer vi resultatene fra undersøkelsen i tilknytning til det pedagogiske grunnlaget for nettstedet. I det pedagogiske grunnlaget for Søk & Skriv forstår en læring konstruktivistisk. Det vil si at kunnskap er noe som dannes gjennom aktivitet og refleksjon, og som en sosial prosess. Søk og Skrivs pedagogiske utgangspunkt er også at kunnskap blir til gjennom dialog og interaksjon med andre lærende.³ Læringsperspektivet i Søk & Skriv blir konkret manifestert ved at nettstedet synliggjør og styrker koblingen mellom prosessorienterte aktiviteter som søking og skriving. Gjennom organisering av navigasjon, forklarende tekst og eksempler blir søking og skriving fremstilt som sammenhengende prosesser. Studenten går i følge den pedagogiske modellen gjennom forskjellige faser, som til slutt skal kunne ut i et ferdig produkt i form av en kortere eller lengre akademisk tekst. Studentens aktive rolle i denne prosessen ligger også til grunn for utformingen av nettstedet, og betraktes som et selvstendig vitenssubjekt som går gjennom en forskningsprosess i forbindelse med oppgaveskriving.

Denne modellen har også manifestert seg i selve nettstedet. Nettstedet legger opp til en bruk som er prosessuell i den forstand at nettstedets navigasjon og struktur i hovedsak er bygget opp i samsvar med distinkte trinn i en søke- og skriveprosess. Brukerne skal kunne identifisere seg med forskjellige faser en går gjennom i oppgaveskrivingsprosessen.

Hvorvidt eller hvordan brukerne av nettstedet faktisk forholder seg til det prosessuelle ved nettstedet, er imidlertid uklart. Spørsmålet er derfor om det ut fra opplysningene som er samlet er mulig å si noe mer om forholdet mellom pedagogisk grunnlag, nettstedets utforming og faktisk bruk. Konkret skal vi se på om Søk & Skriv oppfattes som tilstrekkelig fagrelatert, om søkekomponenter og skrivekomponenter brukes integrert eller atskilt, og om bruksmønsteret er preget av en helhetlig; som *ett kurs*, eller mer fragmentert bruk; som *oppslagsverk*. Finnes det variasjoner i bruksmønstre blant studenter, og er det forskjeller mellom studenter og ansatte når det gjelder slike bruksmønstre. Hva er brukerne våre ute etter når de oppsøker Søk & Skriv?

Hva er gjort?

Opplysningene er hentet inn gjennom to elektroniske spørreskjemaer, ett rettet mot studenter ved UiB, HiB og NHH, og ett rettet mot vitenskapelige og bibliotekfaglige ansatte ved UiB, HiB og NHH.⁴ Vi lenket direkte til spørreskjemaene fra nettstedet til Søk & Skriv www.sokogskriv.no i perioden 25. oktober til 15 desember 2010.

Spørreundersøkelsene ble synliggjort gjennom oppslag på institusjonene, lenker i It's learning, internaviser, møter, og gjennom e-poster. Svarene vi har fått inn, kommer i hovedsak fra studenter og ansatte knyttet til UiB, HiB eller NHH. Vi har også fått enkelte svar fra andre brukere knyttet til utdanningsinstitusjoner utenfor Bergen og brukere som ikke er knyttet til høyere utdanning.

Prosentmessig var det 76,4% (185) kvinner og 23,6% (57) menn som svarte på

³ Sissel Hafstad et al., *Søk & skriv for kursholdere : Bibliotekundervisning i høyere utdanning* (Bergen: Prosjektgruppen for Digital kompetanse gjennom fleksibel læring: Informasjonssøk og kildebruk ved oppgaveskriving, 2007), 6. https://bora.uib.no/bitstream/1956/2205/1/SOS_kursholdere.pdf

⁴ Spørreskjemaet rettet mot studenter ble klarert av Norsk samfunnsvitenskaplig datatjeneste i forhold til personopplysningsloven. Alle innhentede svar er anonymiserte, dette gjelder for både de ansatte ved institusjonene og studentene. Spørreskjemaet rettet mot studenter er skrevet på bokmål mens skjemaet rettet mot ansatte er skrevet på nynorsk.

studentundersøkelsen. Blant disse finner vi 64,5% (142) bachelorstudenter og 24,5% (54) masterstudenter. De øvrige fordeler seg mellom alt fra studenter på årsstudier til studenter i videreutdanning og annet. 92% av de som svarte ser på seg selv som fulltidsstudenter.

Når det gjelder de ansatte finner vi der 69,4% (50) kvinner og 30,6% (22) menn.

Resultatet av undersøkelsen var 197 fullstendige svar (det vil si svar der alle spørsmål i skjema ble besvart) på studentundersøkelsen, og 43 fullstendige svar på ansattundersøkelsen. Blant ansatte som har fullført undersøkelsen er det flest svar fra bibliotekansatte (26 personer), mens det er 12 vitenskapelig ansatte som har fullført undersøkelsen, de resterende 5 er administrativt ansatte eller lærere.

Frafallsprosenten – det vil si de som begynte å svare på undersøkelsen men som avbrøt underveis - var større for ansatte enn for studenter, henholdsvis 38,5% og 18,5%.

Spørreskjemaene ble rettet mot to hovedkategorier; de som har brukt Søk & Skriv før, og de som ikke har brukt Søk & Skriv. Spørreskjemaene ble utformet for å ta høyde for at en del av de som kom til å svare på undersøkelsen ikke nødvendigvis var kjent med Søk & Skriv, og at det var nødvendig å stille disse andre spørsmål, enn de som faktisk hadde besøkt nettstedet og slik skulle ha bedre forutsetninger for å svare på spørsmål omkring bruk.

Blant studentene var det omkring 45% som svarte at de aldri/sjelden (0-1 ganger) hadde besøkt nettstedet, mens 40% av og til (2-6 ganger) hadde vært innom nettstedet, og omkring 14% sa at de ofte (6 ganger eller mer) besøkte nettstedet. For de ansattes del var fordelingen av de som hadde brukt og ikke hadde brukt nettstedet, henholdsvis 60% og 40%.

I og med at vårt hovedanliggende er relasjonen mellom pedagogisk modell og faktisk bruk, ligger hovedfokus i kommentarene på den gruppen som svarer at de har brukt Søk & Skriv av og til eller ofte. Likevel vil vi også se litt på svarkommentarene til de som ikke bruker nettstedet, for å ta stilling til hvordan vi eventuelt kan nå ut til enda flere potensielle brukere, både studenter og vitenskapelige ansatte.

Før vi går inn på innholdet i svarene vil vi presisere at det ikke er lagt opp til innhenting av et statistisk representativt utvalg av studenter eller ansatte, fordi det ville kreve en langt mer arbeidskrevende og avansert innsamling av data enn det arbeidsgruppen har tid og ressurser til. Ut fra statistiske begreper havner vårt utvalg av svar i kategorien "ikke-sannsynlighetsutvelging", og kan innholde skjevheter i den forstand at de som har svart bare viser bruksmønsteret til en bestemt gruppe studenter eller ansatte.⁵ Materialet gir derfor ikke noe grunnlag for å foreta induktive slutninger fra utvalg til populasjon. Svarene som har kommet inn kan således ikke med sikkerhet betraktes som representative for alle som faktisk har brukt eller hørt om Søk & Skriv, eller for alle de som kunne ha brukt Søk & Skriv i dens målgruppe, som er alle studenter ved UiB, HiB eller NHH.

Vårt hovedmål har ikke vært å innhente generaliserbare data, men å få inn et materiale som kan hjelpe oss i gang med en diskusjon av hvordan Søk & Skriv kan brukes og videreutvikles i forbindelse med studenters tekstarbeid og informasjonssøking. Ved å studere materialet som har kommet inn, kan vi tydeliggjøre hvilke former for bruk som vi som utviklere må forholde oss til, og

⁵ Ottar Hellevik, *Forskningsmetode i sosiologi og statsvitenskap* (Oslo: Universitetsforl., 1999), 120.

hvordan vi kan arbeide med forbedringer av innholdet til nettstedet.

Analyse

1) Brukssammenheng

La oss starte med å se litt på i hvilken sammenheng brukerne finner frem til Søk & Skriv, og hvordan bruken er knyttet til fagspesifikk kontra en allmennfaglig skrivekontekst.

For studentenes del ser vi at av de som blir bedt om å rangere påstanden om at: "Søk & Skriv er et bra sted å starte når jeg skal i gang med oppgaveskriving", havner omkring 69% i kategorien "helt enig" eller "delvis enig". Når det gjelder ansatte er andelen som sier seg helt eller delvis enig i denne påstanden på rundt 85%. Søk & Skriv oppfattes altså som et relevant *utgangspunkt* for oppgaveskriving:

Hvor enig er du i følgende påstand: Søk & Skriv er et bra sted å starte når jeg skal i gang med oppgaveskriving.		
Answer Options	Response Percent	Response Count
Helt enig	30,1%	31
Delvis enig	38,8%	40
Delvis uenig	13,6%	14
Helt uenig	4,9%	5
Verken enig eller uenig	12,6%	13
Answered question		103

Tabell 1: Innhenta svar fra studentene om oppgaveskriving

Når vi stiller spørsmål om bruk av Søk & Skriv i en mer faglig sammenheng (tabell under), ser det imidlertid ut til at dette kan nyanseres noe. Søk & Skriv inneholder ingen egentlig fagspesifikk informasjon i den forstand at nettstedet ikke er *disiplinavhengig*. Vi har forsøkt å få frem om dette er en noe som oppfattes som en mangel, eller om det ikke forventes av nettstedet:

Hvor enig er du i følgende påstand: Jeg savner mer informasjon som er relevant for mitt fag.		
Answer Options	Response Percent	Response Count
Helt enig	18,4%	19
Delvis enig	39,8%	41
Delvis uenig	14,6%	15
Helt uenig	1,0%	1
Verken enig eller uenig	26,2%	27
Answered question		103

Tabell 2: Innhenta svar fra studentene om oppgaveskriving

I svarene uttrykker nesten 60% av studentene at de er helt eller delvis enig i påstanden; "Jeg savner mer informasjon som er relevant for mitt fag". Med forbehold

om at spørsmålsstillingen vår kan ha medvirket til denne svarprosenten, synes vi det er interessant fordi det indikerer at Søk & Skrivs tilknytning til studentens oppgaveskriving først og fremst ligger i de utfordringer studenter har i forhold til grunnleggende og elementære sider ved tekstarbeid. Samtidig svarer omkring 26% at de er verken enig eller uenig i denne påstanden, som vi ikke kan plassere med rimelig sikkerhet i forhold til skillelinjen mellom allmenn/spesifikk informasjon. Dersom vi i tillegg trekker inn gruppen studenter som svarer at de aldri eller sjelden bruker Søk & Skriv, så er en av de viktigste grunnene til ikke å bruke nettstedet at de foretrekker å finne ut av hvordan man skriver en oppgave gjennom konkrete eksempler fra faget de studerer.

For de ansattes del er utgangspunktet for å ta i bruk nettstedet åpenbart noe annet enn å selv stå i en oppgaveskrivings situasjon. Om det finnes en kobling mellom nettstedets pedagogiske grunnlag og de ansattes praksis, er denne først og fremst relatert til en undervisnings- eller kurssammenheng. De fleste som har svart blant de ansatte er involvert i undervisning. Når vi har spurt om Søk & Skriv er relevant for "mitt fagområde", er det altså ment om det er relevant som undervisnings- eller kursmaterieell innenfor den ansattes fagområde:

Kor einig er du i påstanden: Eg saknar meir informasjon som er relevant for mitt fagområde		
Answer Options	Response Percent	Response Count
Heilt enig	6,9%	2
Delvis enig	34,5%	10
Delvis ueinig	17,2%	5
Ueinig	17,2%	5
Verken enig eller ueinig	24,1%	7
Answered question		29

Tabell 3: Innhenta svar fra de ansatte om fagspesifikk informasjon i Søk & Skriv

Dersom vi ser på svarprosenten for de ansatte når det gjelder spørsmålet om de er enige i at de savner informasjon som er relevant for "mitt fagområde", er det ingen klar tendens og svarene fordeler seg nokså likt på de som er helt eller delvis enige (omkring 40%) og de som er helt eller delvis uenige i påstanden (omkring 35%), mens omkring en fjerdedel svarer at de er verken enige eller uenige. Det er mulig at Søk & Skriv oppfattes som faglig relevant for undervisning om faglig skriving allment. Selv om ansatte ikke uten videre savner informasjon for "mitt fag", så svarer samtidig mange (over 80%) at de er enige i at Søk & Skriv gir "meg relevante faglege råd og vink" :

Kor einig er du i påstanden: Søk & Skriv gjev meg relevante faglege råd og vink		
Answer Options	Response Percent	Response Count
Heilt enig	37,9%	11
Delvis enig	44,8%	13
Delvis ueinig	10,3%	3
Ueinig	0,0%	0
Verken enig eller ueinig	6,9%	2

Tabell 4: Innhenta svar fra de ansatte om fagspesifikk informasjon i Søk & Skriv

Hvordan begrepet 'faglig' oppfattes her, kan imidlertid være tvetydig for både vitenskapelige ansatte og bibliotekansatte har svart på det samme spørsmålet. Om det menes bibliotekfag eller bestemte vitenskapelige disipliner vet vi ikke. Men at Søk & Skriv oppfattes som relevant i forhold til faglig skriving mer allment, er en rimelig fortolkning dersom vi har i mente at de fleste også har svart at Søk & Skriv er et relevant utgangspunkt.

Ser vi på kommentarene som er lagt inn i tilknytning til spørsmål om bruk av Søk & Skriv i undervisning, er det også klart at nettstedet primært blir relatert til en skrivesammenheng gjennom referansehåndtering. Flere skriver at de bruker eksempler fra referansestilene eller at de henter stoff knyttet til referansehåndtering fra nettstedet i forbindelse med undervisning. Det samme gjelder søking, selv om det ser ut til å være noe mindre brukt enn referansehåndteringsdelene. Ellers viser kommentarene at det også finnes ansatte som bruker nettstedet mer helhetlig og bruker det til å legge opp kurs som tar for seg både søking og skriving. Akkurat på dette punktet er det en klar forskjell på bibliotekfaglig og vitenskapelig ansatte; det er nesten utelukkende bibliotekansatte som tar nettstedet i bruk på en mer helhetlig eller prosessuell måte.

2) Bruk av forskjellige deler i Søk & Skriv

En del av spørreundersøkelsen består av spørsmål som forsøker å få frem nyanser i bruk, relevans og kvalitet i forskjellige deler av Søk & Skriv. Inndelingen som er lagt til grunn her, har gruppert nettsidene i fem hovedtemaer; søking, referanseteknikk, oppgavedisponering/skrivetips, etikk og kildevurdering. Inndelingen går på tvers av nettstedets to nivå (basis og avansert), og er brukt i både studentskjemaet og ansattskjemaet. Dette fordi vi oppfatter det som lite hensiktsmessig å stille spørsmål om bruken av innholdet ut fra nettstedets detaljerte navigasjon, menyer og undermenyer. Vi mener de fem hovedtemaene er lett forståelig, og at de reflekterer den tematiske inndelingen som ligger under navigasjons- og meny nivået.

Vi har stilt tre spørsmål der brukerne blir bedt om å rangere bruk, relevans og kvalitet på en skala fra 1 til 6. Som vi hadde inntrykk av i forkant var det spesielt sidene om referanseteknikk, som var mest brukt. Statistikk på nettstedet fra samme periode som spørreundersøkelsen ble gjennomført samsvarer med dette:

170 sidetitler ble vist totalt 56 911 ganger

Innholdsresultat

Sidevisninger	Unike sidevisninger	Gj.sn. tid på side	Transittstoppfrekvens	% Utgang	\$-indeks	
56 911 % av nettstedssummen: 100,00 %	43 239 % av nettstedssummen: 100,00 %	00:00:38 Nettstedgj.sn: 00:00:38 (0,00 %)	47,72 % Nettstedgj.sn: 47,72 % (0,00 %)	23,01 % Nettstedgj.sn: 23,01 % (0,00 %)	USD 0,00 Nettstedgj.sn: USD 0,00 (0,00 %)	
Sidetittel	Sidevisninger	Unike sidevisninger	Gj.sn. tid på side	Transittstoppfrekvens	% Utgang	\$-indeks
Søk & Skriv	10 341	7 281	00:00:42	30,90 %	30,09 %	USD 0,00
Søk & Skriv - Basis	5 728	4 172	00:00:15	24,93 %	5,95 %	USD 0,00
Søk & Skriv - Hvordan referere	4 051	3 376	00:02:45	77,71 %	61,84 %	USD 0,00
Søk & Skriv - Sitering og etikk	3 621	2 951	00:00:10	15,38 %	4,47 %	USD 0,00
Søk & Skriv - Avansert	2 885	1 944	00:00:12	20,65 %	4,68 %	USD 0,00
Søk & Skriv - Referansestiler	2 779	2 242	00:02:29	76,25 %	68,44 %	USD 0,00
Søk & Skriv - Oda	2 426	1 933	00:00:24	50,00 %	5,23 %	USD 0,00
Søk & Skriv - Kildevurdering	1 830	1 447	00:00:30	48,35 %	15,36 %	USD 0,00
Søk & Skriv - Få oversikt	1 631	1 220	00:00:30	50,00 %	7,66 %	USD 0,00
Søk & Skriv - Christian	1 303	991	00:00:24	65,22 %	6,60 %	USD 0,00

1 – 10 av 170

Figur 1: Mest viste sider i Søk & Skriv ut fra statistikk på nettstedet

I spørreundersøkelsens periode fra 25.oktober til 15.desember 2010 var det i alt 56.911 sidevisninger på nettstedet. Av de ti mest viste sidene ser vi at sider om referanseteknikk kommer høyt opp: Sidene 'Hvordan referere', 'Sitering og etikk' og 'Referansestiler' utgjør samlet 10.451 sidevisninger i undersøkelsens periode.⁶ Spørreundersøkelsen rettet mot studenter viser at referanseteknikk kommer høyt opp både når det gjelder bruk og relevans; med gjennomsnittstall på henholdsvis 4,9 og 5,09. Blant ansatte kommer også bruken av referanseteknikk relativt høyt (3,88). På den andre siden kommer søkedelen ut som den delen som brukes minst og som oppfattes som noe mindre relevant enn referanseteknikk. Det samme ser vi hos de ansatte, bortsett fra at skrive tipsdelen der oppfattes som mindre relevant enn hos studentene. Kildevurdering og etikkdelen er ganske mye brukt både blant studenter og ansatte, og oppfattes tilsvarende relevant. Etikk havner for studentenes del rett bak referanseteknikk i relevans, noe som kanskje ikke er så overraskende ut fra at

⁶ Disse tallene er henta fra Google Analytics statistikk på nettstedet.

referanseteknikk og siteringsetikk blir presentert i nær sammenheng med hverandre.

Videre ser vi variasjon i bruken av de ulike delene i Søk & Skriv når vi sammenlikner de delene som er mest rettet inn på selve tekst- og skrivearbeidet, med de som er å regne som mer tekniske og formelle deler. Kildevurdering og skrive tips må regnes som deler som knytter an til sider ved oppgave- eller skriverarbeid som ligger tett opp til innholdsmessige element i akademisk skiving, mens referanseteknikk og søking kan defineres som mer tekniske og formelle sider ved akademisk tekstarbeid.

For studentenes del ser vi at kildevurdering og skrive tips blir mindre brukt sammenlignet med element som går på referanser, siteringer og litteraturlister. Som antydnet ovenfor, så er det likevel ikke slik at kildevurdering og skrive tips oppfattes som irrelevant. Selv om *bruken* av kildevurdering og skrive tips markerer seg som lavere enn bruken av de teknisk-formelle delene, er ikke dette like markert når det gjelder *relevans*. Når det gjelder forholdet mellom rangering av bruk og relevans, ser vi at referanseteknikk nærmest sammenfaller i bruk og relevans. For søking, skrive tips og kildevurdering ser det ut til å være et misforhold mellom relevans og bruk fordi relevans her oppfattes som høyere enn bruk:

Søk og Skriv består av flere emner. Hvor mye eller lite har du brukt følgende emner? Marker på en skala fra 1-6, der 1 er lite og 6 mye.								
Answer Options	1	2	3	4	5	6	Rating Average	Response Count
Søking	37	27	19	13	9	3	2,44	108
Referansestiler og litteraturlister	5	3	10	11	32	49	4,90	110
Skrive tips	26	21	21	18	17	4	2,92	107
Sitering og etikk	11	4	19	13	29	32	4,31	108
Kildevurdering	19	24	22	19	16	10	3,17	110
answered question (studenter)								110

Tabell 5: Studenters bruk av ulike emner i Søk & Skriv

Hvor relevant er de forskjellige emnene på Søk & Skriv for deg? Marker på en skala fra 1-6, der 1 er lite relevant og 6 er svært relevant.								
Answer Options	1	2	3	4	5	6	Rating Average	Response Count
Søking	23	13	27	13	11	18	3,29	105
Referansestiler og litteraturlister	3	6	7	9	18	62	5,09	105
Skrive tips	12	11	22	17	20	23	3,87	105
Sitering og etikk	4	5	14	8	30	45	4,79	106
Kildevurdering	10	12	11	21	27	25	4,11	106
answered question (studenter)								106

Tabell 6: Studenters syn på relevans av ulike emner i Søk & Skriv

Hvor bra eller dårlig synes du Søk & Skriv er på emnene nedenfor? Marker på en skala fra 1-6, der 1 er dårlig og 6 er bra.								
Answer Options	1	2	3	4	5	6	Rating Average	Response Count
Søking	7	16	34	22	13	7	3,39	99
Referansestiler og litteraturlister	3	5	12	17	30	35	4,68	102
Skrivetips	5	7	33	20	28	7	3,80	100
Sitering og etikk	4	4	17	25	31	21	4,35	102
Kildevurdering	4	7	33	21	28	9	3,87	102
answered question (studenter)								104

Tabell 7: Studenters syn på hvor bra eller dårlig ulike deler i Søk & Skriv er

For de ansattes del ser vi at skrive tipsdelen i liten grad blir brukt, og i tillegg oppfattes som forholdsvis lite relevant. På den andre siden ser det ut til at de ansatte som har svart i noe større grad ser ut til å bruke kildevurderingsdelen, og konsistent med dette anser den som mer relevant enn skrive tips. Her vil vi igjen understreke at de fleste som har svart på disse spørsmålene er bibliotekansatte, som i kurs og undervisningssammenheng tradisjonelt i liten grad har beveget seg inn på forhold rundt selve skrivingen.

Kildevurdering oppfattes derimot som mer relevant kanskje fordi dette reflekterer fagbibliotekenes tradisjon for å søke informasjon som er *pålitelig* og knyttet til faglige publikasjonskanaler.

For de vitenskapelige ansattes del kan oppfatningen av liten relevans av skrive tips tyde på at dersom man tar i bruk verktøy som Søk & Skriv, så er det primært for de teknisk-formelle delenes skyld, mens fagenes egne skrive- og argumentasjonsstrategier gir innholdet i hvordan man skal gi råd til å komme i gang og strukturere et faglig arbeid. Materialet gir oss ikke muligheten til å trekke noen bastante konklusjoner, men vi anser dette å være et viktig moment å diskutere i den videre utviklingen av denne delen av nettstedet. La oss legge til at oppfattelsen av *kvaliteten* til de forskjellige delene av Søk & Skriv ikke ser ut til å variere på samme måte som bruk og oppfattelse av relevans. Variasjonsbredden mellom høyeste og laveste gjennomsnittsverdi for de fem delene, er mindre for vurderingene av kvalitet, enn for både bruk og relevans:

Kor mykje eller lite brukar du dei ulike delane av Søk & Skriv i di undervising? Marker på ein skala frå 1-6, der 1 er lite og 6 er mykje.								
Answer Options	1	2	3	4	5	6	Rating Average	Response Count
Søking	1	4	6	5	15		22,48	33
Referanseteknikk	5		3	5	4	10	63,88	33
Oppgåvedisposisjon	1	7	8	2	5		11,97	33
Etikk	8		3	18	10	3	33,55	33
Kjeldevurdering	2	9	18	11	2	3	23,70	33
answered question (ansatte)								33

Tabell 8: I kva for grad dei ulike delane av Søk & Skriv blir nytta i tilsettes undervising

Kor relevant er dei ulike emna i Søk & Skriv for di undervising? Marker på ein skala frå 1-6, der 1 er minst relevant og 6 mest relevant.						
Answer Options					Rating Average	Response Count
Søking	56	445	9		3,76	33
Referanseteknikk	35	1311	104		3,33	33
Oppgåvedisposisjon	91	1263	2		2,67	33
Etikk	47	05116			3,91	33
Kjeldevurdering	14	398	8		4,30	33
answered question (ansatte)						33

Tabell 9: I kva for grad dei ulike delane av Søk & Skriv blir sett på som relevante i tilsettes undervising

Kor bra eller dårleg er Søk & Skriv på følgjane emne? Marker på ein skala frå 1-6, der 1 er dårleg og 6 er best.								
Answer Options	1	2	3	4	5	6	Rating Average	Response Count
Søking	2	5	4	7			43,83	29
Referanseteknikk	0	2	2	11	10		44,41	29
Oppgåvedisponering	1	3	6	7	10		23,97	29
Etikk	1	2	3	8	13		24,24	29
Kjeldevurdering	0	2	6	7	11		34,24	29
answered question (ansatte)								29

Tabell 10: Kva for delar i Søk & Skriv ser dei tilsette på som bra eller dårleg

De aller fleste studenter og ansatte som har svart på undersøkelsen er hovudsaklig knyttet til humanistiske eller samfunnsvitenskapelige fag, som tradisjonelt er teksttunge fag. Det synes ikke at det i seg selv bidrar til at deler av Søk & Skriv som er mer direkte relatert til faglig skrivning, oppfattes og brukes på lik linje med mer tekniske deler av faglig skrivning som referanseteknikk. Samtidig ser det ut til å være et potensial for å jevne ut bruken av de forskjellige delene i og med at kildevurdering og skrivetips blir oppfattet som relevant, i alle fall innenfor denne gruppen studenter. Dette peker på et mer overordnet strategisk spørsmål for Søk & Skriv. I hvilken grad man kan og bør man gå inn i et område av akademisk skrivning hvor fagspesifikke argumentasjons- og teksttradisjoner gjelder, uten å differensiere mellom forskjellige faglige tradisjoner for oppbygning av tekst, disposisjon og argumentasjon?

Hovedinntrykket når det gjelder forholdet mellom bruken av de ulike delene av Søk & Skriv for studentenes del, er at det er referansehandteringen som plukkes ut fra nettstedet. Søkedelen fremstår som lite brukt og relevant, samtidig som en del studenter kunne tenke seg å bruke delene knyttet til kildevurdering og skrivning mer aktivt gitt at det passer med det faget de studerer. Sett i forhold til spørsmålet om en fragmentert kontra mer prosessorientert bruk, kan dette tyde på at mange bruker Søk & Skriv som et oppslagsverk der spesielt referanseteknikk plukkes ut. Dette inntrykket forsterkes også av at de aller fleste av både studenter (92%) og ansatte (75%) svarer at de er helt eller delvis enige i påstanden om at Søk & Skriv fungerer som et oppslagsverk.

3) Oppfatninger av nettstedets utforming, struktur og studenthistorier

Vi har tidligere fått en del kritiske tilbakemeldinger på tekst- og informasjonsmengde, og utforming av Søk & Skriv. Et spørsmål vi skal se på i forbindelse med videreutvikling, er om det er mulig å etablere en formidlingsform som mer "rett på sak", og om det er mulig å organisere nettstedet på en annen måte enn den nåværende navigasjonen? Ser vi på utforming eller design av nettstedet, kommer det imidlertid ikke til uttrykk noen entydig misnøye med utformingen verken blant studenter eller ansatte. Blant studenter svarer nesten 53% ja på spørsmål om Søk & Skriv har en tiltalende utforming, mens omkring 9% svarer nei, og resten er delvis fornøyd eller vet ikke. I kommentarene ser det ut til at det som regnes som tiltalende er at utformingen er nøytral og at det ikke er for mye visuelt "støy" på nettstedet. Blant de ansatte som har svart er andelen som er tilfreds med utformingen noe større enn blant studentene, ca. 72% svarer at de synes Søk & Skriv har en tiltalende utforming. Begrepet 'utforming' er ikke definert i undersøkelsen, vi vet derfor ikke om utforming her innebærer form/farge/grafikk eller selve navigasjonen, eller begge deler.

Ser vi på spørsmålet om Søk & Skriv er uoversiktlig og vanskelig å finne fram i, er det en liten forskjell på oppfatningene blant studenter og ansatte. Blant studentene er nesten 70% delvis eller helt uenig i påstanden om at Søk & Skriv er vanskelig å finne fram i, mens bare omkring 22% er delvis eller helt enige. Blant ansatte er andelen av enige og uenige lik (48%).

Når det gjelder spørsmålet om tekstmengde ser vi noe av den samme tendensen. Blant studentene er det få som svarer at Søk & Skriv har for mye tekst (ca. 12%), mens nesten 67% er uenige i påstanden om at Søk & Skriv har for mye tekst. Blant de ansatte er det en noe større oppslutning om påstanden om at Søk & Skriv har for mye tekst (ca. 41% er helt eller delvis enige), men de fleste (48%) er helt eller delvis uenige med denne påstanden. Det ser ut til at lesevilligheten er høyere enn vi har antatt. Det er godt mulig at det finnes et informasjons- og kunnskapsbehov omkring akademisk skriving i sin alminnelighet, som gjør at nettsteder som Søk & Skriv kan bli brukt til å supplere faglig pensum og til å støtte opp under akademisk skriving som håndverk. Slike sammenhenger sier imidlertid undersøkelsen ikke noe direkte om.

Navigasjonen på nettstedet er organisert etter distinkte trekk ved en søke- og skriveprosess. Vi har gjort to fremstillingsmessige grep som kommer i tillegg til ulike momenter i søking og skriving. Det første er at nettstedet er delt inn i to nivå; Basis og Avansert som skal gi informasjon tilpasset nye og viderekomne studenter. Det andre grepet er at Søk & Skriv har produsert tre fiktive studenthistorier fra ulike fagmiljø som skriver hver sine prosjektoppgaver. Gjennom dagboken til jordmorstudenten Oda, og bloggene til økonomistudenten Christian og Midtøstenstudenten Sofie, gis brukerne av nettstedet konkrete eksempler på hvordan en søke- og skriveprosess kan arte seg.

Det ser ikke ut til at studentene som har svart har noen entydig mening om verdien av studenthistoriene. Andelen som svarer at de har lest disse historiene og de som svarer at de ikke har lest dem, er omtrent like store. Vi kan anta at de som har lest har gjort det ut fra et behov for *eksemplifisering* av generelle poenger i Søk & Skriv. For hvis vi leser kommentarene studentene har lagt inn som forslag til forbedring, blir det både etterlyst flere eksempler, og gitt uttrykk for at nytten av studenthistoriene er at de har en eksemplifiserende karakter. Det kan se ut som om de blir forstått på to forskjellige måter. Noen studenter leser dem *fordi* de er ute etter eksempler, mens

studenter som ikke leser historiene ikke oppfatter de som interessante eller relevante nok som eksempler. I tilbakemeldingene fra studentene våre blir det blant annet etterlyst eksempler om skriving, og flere eksempler på hvordan søke etter fagspesifikk informasjon. Historiene om Oda, Sofie og Christian illustrerer hvordan disse tre går fram for å finne fagspesifikk informasjon og hvordan de skriver, men studentene har altså en delt oppfatning om nytteverdien i dette.

Dels kan dette skyldes måten nettstedet er organisert på – med studenthistoriene som egne faner – dels kan det ha å gjøre med at innholdet i ikke lar seg direkte omsette til studentenes egen oppgavesituasjon. Ansatte er ikke spurt direkte om studenthistoriene.

Inndelingen i basis og avansert er et punkt arbeidsgruppa i Søk & Skriv har diskutert mye.

Dette er på sett og vis et hovedgrep når det gjelder organiseringen av nettstedet, fordi det er det første som møter brukerne og delvis inneholder forskjellige typer informasjon. For å få en konkret tilbakemelding på dette har vi stilt studentene spørsmål om å vurdere hvilke utsagn som beskriver inndelingen best:

Søk & Skriv er delt inn i "basis" og "avansert". Hvilke utsagn beskriver best denne inndelingen? (Kryss gjerne av for flere alternativer)		
Answer Options	Response Percent	Response Count
Fint at man tar hensyn til studenter på ulikt nivå	64,9%	74
Det gjør nettstedet mer oversiktlig	32,5%	37
Det gjør nettstedet mer uoversiktlig	7,9%	9
Jeg bruker stoff fra begge kategorier	38,6%	44
Det hadde vært bedre om alt stoff var samlet i en kategori	9,6%	11
Jeg skjønner ikke hva som er forskjellen på basis og avansert	15,8%	18
answered question		114

Tabell 11: Hvordan studenter ser på inndeling av Søk & Skriv i Basis og Avansert

Som vi ser av svarene er de fleste inneforstått med nivådifferensieringen. I det første svaralternativet har vi trolig valgt en litt uheldig formulering, som det er lett å si seg enig i. Det som er mer interessant er at mange svarer at delingen gjør nettstedet mer oversiktlig, samtidig som mange også svarer at de bruker stoff fra begge kategorier. At nesten 40% svarer at de bruker stoff fra begge kategorier, er et temmelig høyt tall dersom hensikten med inndelingen er at basis og avansert skal kunne brukes uavhengig av hverandre. På den andre siden er det lenket mellom avansert og basis. Dette gjelder spesielt en del av stoffet som går på vurdering av kilder i avansert, som er lenket til kildevurderingsdelen i basis. I tillegg finnes referansestilene bare under basis, som trolig også bidrar til at andelen som bruker begge kategorier er såpass høy. De ansatte er ikke spurt om hva de mener om inndelingen i basis og avansert.

4) Studenter og ansattes kommentarer og innspill til videreutvikling av Søk & Skriv

Når vi ber studenter komme med forslag til forbedring av nettstedet påpeker fire studenter at det ikke er nødvendig å dele nettstedet inn i avansert og basis.

En student sier for eksempel: "Utdype mer og få til en fullstendig oversikt - ikke dele

opp i basis og avansert. Heller samle det slik at man får en helhetlig oversikt og lærer seg god skriveteknikk og siteringsetikk fra starten av!"
(Student 1)

En annen sier: *"Kanskje samle alt stoffet under kategorier. Det går fint an at det enkleste står først og deretter blir det mer avansert."*
(Student 2)

Vi ser for oss at en god måte å gjøre dette på er at vi lager en ny versjon av nettstedet der vi kutter ut delen som heter 'Søk & Skriv basis'. Vi vil inkorporere de to modulene om kildevurdering og sitering og etikk fra Søk & Skriv basis i det som i dag heter Søk & Skriv avansert.

Når det gjelder studenthistoriene om Oda, Christian og Sofie er det noen studenter som synes disse er helt topp som her:

"Eg synast det er flott at dykk har med tre personar som går igjennom ei oppgaveskrivingsprosess, slik at me kan få eit innblikk. Vidare likar eg også at det er mogleg å kommentera desse sakane, sjølv om eg ikkje har gjort det så er det flott å kunne gjere det."

(Student 3)

Mens andre synes disse studenthistoriene ikke er noe særlig: *"Savner: Maler for struktur på oppgaver (hvordan ser en akademisk oppgave ut, egentlig?) Søkefelt (slik at det blir lettere å finne ulike emner) Bort med eksemplene om studenter!!! De er IKKE relevante for andre! Ser barnslig ut. Lag heller noe som retter seg mot leseren, eller generelt."*

(Student 4)

Vi har i ettertid av spørreundersøkelsen tatt inn en forklarende tekst på Søk & Skriv avansert om hensikten med de ulike historiene, som jo er å gi et innblikk som Student 3 viser i sitt sitat at han/hun er strålende fornøyd med. Student 4s forslag om maler for struktur av oppgaver vil vi ta med oss i videreutviklingen av nettstedet. Vi arbeider for tida med å få lagt inn et søkefelt i Søk & Skriv, i tillegg til A-Å lista som fungerer godt.

Vi vil også ta hensyn til at studenter vil ha enda mer om akademisk skriving på nettstedet. En student sier: *"Jeg vil gjerne ha mer hjelp, altså for eksempel en utvidet "skriveråd". Jo mer, jo bedre."*

(Student 5)

Slik Søk & Skriv er nå har vi mest om startfasen og slutfasen av en oppgaveprosess, altså om metoder for å komme i gang med oppgaveskriving, om referanseteknikk underveis og kvalitetskontroll og publisering og formidling til sist.

Når det gjelder kommentarer og innspill fra ansatte om nettstedet har vi i ansattundersøkelsen ikke så mange kommentarer, men enkelte er verdt å se nærmere på.

En ansatt sier for eksempel om nettstedets utforming: *"Litt gammeldags, kanskje...S&S bør dessuten få inn flere videosnutter (på norsk!!) og lagt til rette for større grad av interaktivitet. Studentene burde fått oppgaver der de fikk testet kunnskapene sine. Nettsiden stopplagiat.no er mye mer spennende å bruke enn*

S&S.”
(Ansatt 1)

Kritikken om interaktivitet er verdt å ta med seg. Da vi utviklet nettstedet ville vi ha mer interaktive oppgaver, blant annet en ‘chat’ funksjon, men publiseringsverktøyet vi brukte tillot ikke dette.

I en ny versjon av Søk & Skriv mener vi det fremdeles er aktuelt å ha med en chatfunksjon eller lignende. Det er helt nødvendig å gjøre den nye versjonen mer brukervennlig i forhold til å legge inn kommentarer og spørsmål. Dette kan gjøres ved å opprette en ofte –stilte - spørsmål funksjon, og at en for hver side på nettstedet har ei snakkeboble med “har du spørsmål om dette?”, der vi legger inn svar etterhvert som vi får inn spørsmål. På denne måten levedegjør vi nettstedet og studenter ser at det er mulig å komme i kontakt med oss når de trenger hjelp og tips til oppgavene de skal gjennomføre.

En annen ansatt sier:” *Jeg opplever at studenter har et altfor ubevisst forhold til hvilken type informasjon de trenger. Mange studenter er bevisst på at de skal bruke vitenskaplige artikler, når de egentlig fint kan klare seg med en læreboktekst, offentlig informasjon, eller andre dokumenttyper. Det står litt om det i S&S, men det er altfor langt og kjedelig, og jeg tviler litt på om det er mange studenter som faktisk leser all den informasjonen. Hva med å sprite det opp med litt figurer eller bilder? Oppgaver? Mye av denne informasjonen står på delen om kildevurdering, mens valgene man tar som student (i forhold til valg av kilde/dokumenttype) skjer lenge før man anvender kildevurdering.*”

(Ansatt 2)

Vi har i studenthistoriene eksempler på inn hvordan Oda, Sofie og Christian tar stilling til kilder de vurderer, og også om hvordan de får tips fra medstudenter til mulige kilder å bruke i oppgavene sine. Vi bør i større grad ta innover oss at studenter også må reflektere over *hva* slags kildetype de trenger ut fra *hvilket* nivå de er på.

Studenter på masternivå har bedre tid til rådighet enn studenter på bachelor-nivå. Det vil si at masterstudenter i større grad kan velge å bruke informanter og primærkilder, mens en student på bachelornivå har knappere tid og kanskje må utelukke å bruke intervju som mulig kilde, som Sofiebloggen er et eksempel på.

5) Oppsummering og refleksjon om videreutvikling

For å oppsummere analysen av svarene har vi her sett på fire aspekter:

- 1) I hvilke sammenhenger Søk & Skriv blir brukt
- 2) Hvordan de forskjellige delene blir brukt
- 3) Hvordan navigasjon, design og struktur blir oppfattet
- 4) Studenters og ansattes kommentarer og innspill til videreutvikling av Søk & Skriv

Først og fremst er det brukssammenheng og oppfatningen av de forskjellige delene av Søk & Skriv som gir en indikasjon på hvilke sammenhenger det er mellom pedagogisk modell og bruken av verktøyet. I hovedsak ser det ut til at de vitenskapelig ansatte som har svart på undersøkelsen bruker Søk & Skriv som en verktøy- og eksempelpakke.

Det er imidlertid ikke nødvendigvis et problem eller overraskende, for det synes rimelig at Søk & Skriv fra et disiplinperspektiv primært fungerer som et supplement

som hjelper studenter til å bli kjent med teknikker og sjangermessige trekk ved fagtekster generelt. Da er det ikke rart at det blir ”plukket” elementer fra nettstedet, mens en mer helhetlig eller prosessorientert bruk oftere kan være relevant i bibliotekansattes undervisningssituasjon (der formelle egenskaper ved tekster på mange måter er undervisningens *innhold*).

Studentens bruk er også preget av at bestemte deler blir plukket fra nettstedet, som referansehåndtering, og at nettstedet blir brukt som et oppslagsverk. Samtidig ser det ut til at det blant en del er ønske om flere eller bedre innspill til de mer skrivemessige sidene ved faglig skrivning.

I hovedsak ser det ikke ut til at studentene bruker nettstedet på en “organisk” eller helhetlig måte. Det trenger ikke å bety at det pedagogiske grunnlaget er uten relevans, for det er klart at det er sammenhenger mellom søking og vurdering av kilder en finner, og skriving som tekstutvikling.

Både fra ansatte og studenters kommentarer om forslag til videreutvikling vil vi fokusere enda mer på skriving som håndverk og gode modeller for oppgaveskriving kombinert med gode søketips. Slik Søk & Skriv er nå fungerer studenthistoriene som eksempler på hvordan skriveprosess i fagområda helse, økonomi og Midtøsten kan arte seg. Det er også et behov for et nettsted med enklere mulighet for å komme i dialog med brukerne. Vi ser også av brukerundersøkelsen at studenter som bruker Søk & Skriv utvikler et bevisst forhold til hvordan og til dels hvorfor kildebruk er nyttig i akademisk skriving. Vi ser også at det fremdeles er et behov for å synliggjøre Søk & Skriv som verktøy for vitenskaplige ansatte ved institusjonene for at disse inkluderer Søk & Skriv i si undervising der det kan være nyttig.

Søk & Skriv kan bidra til god kildebruk og etisk bevisstgjøring rundt bruk av både trykt og digital informasjon. Det å ta kritisk stilling til aktuelle kilder underveis i skriveprosessen er å bli bevisst akademia som dannelse.

Referanser

- Hafstad, Sissel, Irene Hunskaar, Solveig Kavli, Susanne Mikki, Therese Skagen, and Maria-Carme Torras. *Søk & skriv for kursholdere : Bibliotekundervisning i høyere utdanning*. Bergen: Prosjektgruppen for Digital kompetanse gjennom fleksibel læring: Informasjonssøk og kildebruk ved oppgaveskriving, 2007. https://bora.uib.no/bitstream/1956/2205/1/SOS_kursholdere.pdf (Nedlastet 02.03.2011)
- Hellevik, Ottar. *Forskningsmetode i sosiologi og statsvitenskap*. Oslo: Universitetsforlaget, 1999.
- Prosjekt for digital kompetanse *Sluttrapport til Norgesuniversitetet* <http://www.ub.uib.no/prosj/dk/NUV/sluttrapport.pdf> (Nedlastet 11.03.2011).2007.
- Søk og Skriv, <http://www.sokogskriv.no/> (Nedlastet 01.04.2011).